

**UCHWAŁA NR LXIV/687/22
RADY MIASTA OTWOCKA**

z dnia 27 kwietnia 2022 r.

w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2021 rok

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.), w związku z art. 179 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 447) Rada Miasta Otwock uchwała co następuje:

§ 1. Przyjmuje się sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2021 rok w brzmieniu załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Otwocka.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCA
RADY MIASTA OTWOCKA

Monika Joanna Kwiek

Załącznik do uchwały Nr LXIV/687/22
Rady Miasta Otwocka
z dnia 27 kwietnia 2022 r.

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za rok 2021

OTWOCK 2022

Spis treści

1. Wstęp	3
2. Diagnozowanie problemów rodzin i dzieci na terenie Gminy Otwock	3
3. Działania podejmowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Otwocku	5
4. Asystenci rodziny.....	5
5. Zadania asystenta rodziny	6
6. Praca asystenta rodziny w 2021r.	7
7. Opracowywanie indywidualnych planów pracy.....	8
8. Monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem i przeżywających trudności opiekuńczo- wychowawcze	8
9. Statystyka dotycząca rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	9
10. Wspieranie rodziny i piecza zastępcza	9
11. Praca socjalna	10
12. Wypracowanie zasad współpracy interdyscyplinarnej na rzecz wsparcia dziecka i rodziny	12
13. Poradnictwo specjalistyczne	13
14. Współpraca z Fundacją Konstruktynego Rozwoju	14
15. Współfinansowanie pobytu dziecka w zastępczych formach opieki. Placówki opiekuńczo- wychowawcze	15
16. Wydatki związane z realizacją ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy Zastępczej	16
17. Podsumowanie	18

1. Wstęp.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Otwocku realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. 2022r. poz. 447 ze zm.). Powyższa ustawa nakłada na gminę działania mające zapewnić wsparcie dla rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, które polegają w szczególności na :

- analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- wzmacnianie roli i funkcji w rodzinie;
- rozwijanie umiejętności opiekuńczo wychowawczych rodziny;
- podniesienie świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- pomoc w integracji rodziny;
- przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- dążenie do reintegracji rodziny.

Wspieranie jest prowadzone w formie pracy z rodziną oraz pomocy w opiece i wychowaniu dziecka. Działania te winny być prowadzone za zgodą i z aktywnym udziałem rodziny po uwzględnieniu zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

Gmina jest zobowiązana do współfinansowania pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

2. Diagnozowanie problemów rodzin i dzieci na terenie Gminy Otwock.

Pierwszym krokiem w kierunku skutecznego udzielenia przez Gminę Otwock wsparcia rodzinom w kryzysie oraz przeżywającym trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej jest diagnoza występujących w nich problemów.

Informacje o rodzinach przeżywających kryzys, czy też mających trudności w prawidłowym sprawowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych pozyskują przede wszystkim pracownicy socjalni Ośrodka Pomocy Społecznej w Otwocku. Głównym źródłem informacji są przeprowadzane przez nich wywiady środowiskowe, kontakty z rodzinami, w których prowadzona

jest wyłącznie praca socjalna oraz kontakty z pracownikami innych instytucji, w tym jednostek oświatowych, ochrony zdrowia, Sądu i Policji. Drugą grupą pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w Otwocku, którzy gromadzą informacje na temat sytuacji w w/wym. rodzinach są asystenci rodziny.

W 2021r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Otwocku udzielił pomocy 1237 rodzinom, w tym 296 rodzinom z dziećmi. Wśród rodzin z dziećmi przeważały rodziny z jednym dzieckiem (133 rodziny) oraz rodziny z dwojgiem dzieci (96 rodzin). Najmniej liczną grupę stanowiły rodziny z 6 i więcej dzieci (5 rodzin). Wśród rodzin objętych w 2021 roku pomocą społeczną 143 to rodziny niepełne.

Od lat niezmiennie najczęstszymi powodami przyznania pomocy społecznej jest bezrobocie, ubóstwo, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. W 2021r. z problemami opiekuńczo-wychowawczymi lub trudnościami w prowadzeniu gospodarstwa domowego borykało się 74 rodzin.

Rodziny z dziećmi przeżywające trudności w prawidłowym sprawowaniu opieki nad dziećmi, zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej mają możliwość korzystania ze wsparcia, które zgodnie z w/wym. ustawą ma obowiązek zapewnić im gmina.

Szczególną formą wsparcia rodzin w kryzysie jest asysta rodzinna. W Ośrodku Pomocy Społecznej w Otwocku pierwsi asystenci zostali zatrudnieni w 2013r. W 2021r. zatrudnionych było 5 asystentów rodziny, w tym jeden przebywający na urlopie wychowawczym. Objęli oni swoim wsparciem 66 rodzin, o łącznej liczbie 140 dzieci. Należy podkreślić, że zgodnie z art. 15 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę z nie więcej niż 15 rodzinami.

Rodziny objęte wsparciem asystentów to w większości rodziny korzystające z pomocy społecznej, objęte uprzednio pomocą materialną i pracą socjalną, która nie była wystarczająca. Asystent rodziny oferuje, przede wszystkim wsparcie w rozwiązywaniu problemów opiekuńczo wychowawczych i motywuje do pozytywnej zmiany dotychczasowego stylu życia rodziny. Kolejną grupą rodzin współpracujących z asystentem rodziny, były rodziny, z których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej (21 rodzin). Liczną grupę stanowiły rodziny zobowiązane do współpracy z asystentem przez Sąd (15 rodzin).

3. Działania podejmowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej.

Ośrodek wyznaczony jako jednostka organizacyjna gminy do realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 447 ze zm.) realizuje zadania mające na celu wspieranie rodziny m.in. poprzez :

- zatrudnienie asystentów rodziny;
- współfinansowanie pobytu dzieci w zastępczych formach opieki;
- prowadzenie pracy socjalnej;
- prowadzenie poradnictwa specjalistycznego : w tym psychologicznego, prawnego i socjalnego.

W 2021r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Otwocku realizował Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowany z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. Żywność była przekazywana przez pracowników socjalnych i asystentów rodziny osobom najbardziej potrzebującym oraz osobom przebywającym na kwarantannach z powodu epidemii COVID-19.

4. Asystenci rodziny.

Ośrodek Pomocy Społecznej został wyznaczony jako jednostka organizacyjna gminy do realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 447 ze zm.). W ramach realizacji zadania Ośrodek Pomocy Społecznej

w Otwocku zatrudniał na podstawie umowy o pracę (zadaniowy czas pracy) pięciu asystentów rodziny, w tym jeden przebywający na urlopie wychowawczym, którzy w roku 2021 podjęli pracę z 66 rodzinami. Wydatki na wynagrodzenia wraz z pochodnymi dla asystentów rodziny finansowane z budżetu gminy wyniosły 243 205.24zł. ponadto Ośrodek Pomocy Społecznej pozyskał środki w kwocie 8000zł z Resortowego Programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej „Program Asystent rodziny na rok 2021”.

5. Zadania asystenta rodziny.

Do zadań asystenta rodziny należy w szczególności:

- 1) Opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
- 2) Opracowanie we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
- 3) Udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- 4) Udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- 5) Udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- 6) Udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- 7) Wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- 8) Motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- 9) Udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- 10) Motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- 11) Udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach edukacyjnych i psycho-edukacyjnych;
- 12) Podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- 13) Prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- 14) Prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- 15) Dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny;
- 16) Monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- 17) Sporządzanie na wniosek sądu opinii o rodzinie i jej członkach;
- 18) Współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
- 19) Współpraca z zespołem interdyscyplinarnym, grupą roboczą lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

Według stanu na dzień 31.12.2021r. wsparciem asystentów rodziny objętych było 66 rodzin z dziećmi.

6. Praca asystenta rodziny w 2021 r.

Praca asystenta w roku 2021 koncentrowała się głównie na :

- wspieraniu rodzin w czasie trwania epidemii COVID-19 w Polsce;
- pomocy w budowaniu prawidłowego wzorca rodzica;
- wzmacnianiu kompetencji rodziców;
- pomocy w egzekwowaniu obowiązku szkolnego;
- pomocy w budowaniu prawidłowych relacji między członkami rodziny;
- pomoc w poszukiwaniu pracy;
- pomoc w załatwianiu spraw w urzędach i instytucjach;
- doradztwo w prowadzeniu gospodarstwa domowego;
- pomoc w planowaniu budżetu rodzinnego;
- pomoc w wyrobieniu nawyków higienicznych i utrzymywaniu czystości w najbliższym otoczeniu.

Realizowane funkcje asystenta rodziny :

- funkcja wsparcia psychologiczno-emocjonalna;
- funkcja diagnostyczno-monitorująca;
- funkcja opiekuńcza;
- funkcja doradcza;
- funkcja wychowawcza;
- funkcja motywująco-aktywizująca;
- funkcja koordynacji działań skierowanych na rodzinę.

W celu wykonywania swoich zadań asystenci rodziny współpracowali z psychologami i pedagogami szkół i przedszkoli, Policją, pracownikami socjalnymi, kuratorami sądowymi, terapeutami, lekarzami, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Otwocku, Warszawskim Centrum Pomocy Rodzinie oraz Powiatowym Urzędem Pracy. Współpracowali z Zespołem Interdyscyplinarnym oraz uczestniczyli w spotkaniach grup roboczych. Raz w miesiącu asystenci spotykali się w Fundacji Konstruktynego

Rozwoju gdzie uczestniczyli w superwizji.

Ponadto asystenci rodziny współpracowali z Towarzystwem Przyjaciół Dzieci, Centrum Interwencji Kryzysowej w Otwocku, Fundacją PRO HOMINI oraz Stowarzyszeniem „Wiosna”.

Asystenci rodzin prowadzą dokumentację obejmującą:

- kartę informacji o rodzinie;
- wstępna diagnoza funkcjonowania rodziny;
- rejestr czynności asystenta rodziny w środowisku;
- kwartalny plan pracy z rodziną;
- kartę pracy asystenta rodziny;
- półroczna ocenę sytuacji rodziny.

7. Opracowanie indywidualnych planów pomocy dostosowanych do rzeczywistych potrzeb rodzin przeżywających kryzys.

Plany pracy z rodziną są podstawowym narzędziem pracy asystentów, w oparciu o które realizują oni działania na rzecz rodzin. Do opracowania w/wym. dokumentów obliguje asystentów art. 15 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Plany konstruowane są we współpracy z rodzinami oraz pracownikiem socjalnym, a w przypadku rodzin, z których dzieci są umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej, również z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej. Plan pracy tworzony jest raz na trzy miesiące. W trakcie realizacji planów mogą być one modyfikowane, kiedy znacząco zmienia się sytuacja rodziny. W 2021r. asystenci rodziny sporządzili 189 planów pracy.

8. Monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem i przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze.

Monitorowanie sytuacji rodzin po zakończeniu pracy z nimi jest jednym z zadań asystentów, które wynika z art. 15 ust.1 pkt 16 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Ilość i sposób kontaktów z rodziną w okresie monitoringu nie są określone w w/wym. ustawie. Asystenci zatrudnieni w Ośrodku Pomocy Społecznej w Otwocku w 2021 r. nie objęli monitoringiem żadnej rodziny. We wszystkich rodzinach monitoring nie był możliwy, ponieważ współpraca została zakończona najczęściej z powodu zmiany miejsca zamieszkania, braku efektów pracy oraz zniesienia sądowego zobowiązania do współpracy.

9. Statystyka dotycząca rodzin objętych wsparciem asystenta.

W 2021 roku łącznie z pomocy w formie asystenta skorzystało 66 rodzin. Z 13 rodzinami współpraca została zakończona ze względu na :

- zaprzestanie współpracy przez rodzinę (0 rodzin);
- zrealizowanie zakładanych celów pracy z rodziną (0 rodzin);
- ze względu na zmianę miejsca zamieszkania – poza Gminę Otwock (9 rodzin);
- ze względu na brak efektów pracy (3 rodziny);
- ze względu na śmierć klienta (0 rodzin)
- ze względu na zniesienie Sądowego nakazu współpracy (1 rodzina)

Wszystkie z objętych współpracą rodzin były rodzinami biologicznymi. Liczba dzieci w nich przebywających wynosiła 140.

Charakterystyka rodzin korzystających z pomocy asystenta rodziny :

- Ilość rodzin, u których występuje problem alkoholowy – 13;
- Ilość rodzin, u których występuje problem przemocy domowej – 10;
- Ilość rodzin, u których występuje problem bezrobocia – 36;
- Ilość rodzin, u których występuje niepełnosprawność – 14 (fizyczna, psychiczna);
- Ilość rodzin, posiadających nadzór kuratora – 31;
- Ilość rodzin, posiadających sądowy nakaz współpracy z asystentem rodziny – 15;
- Ilość rodzin, z występującą bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego – 66;
- Ilość rodzin, w której dzieci są umieszczone w pieczy zastępczej – 21.

10. Wspieranie rodziny i pieczy zastępcza.

Dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona

dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami została uchwalona ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r.

Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych zapewnia się wsparcie, które polega w szczególności na :

1. Analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
2. Wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
3. Rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;
4. Podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
5. Pomocy w integracji rodziny;
6. Przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
7. Dążeniu do reintegracji rodziny.

Wspieranie rodziny jest prowadzone w formie :

1. Pracy z rodziną;
2. Pomocy w opiece i wychowaniu dziecka.

Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

W przypadku gdy Ośrodek Pomocy Społecznej poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza w tej rodzinie wywiad środowiskowy. Po przeprowadzeniu wywiadu, pracownik socjalny dokonuje analizy sytuacji rodziny. Jeżeli z analizy wynika konieczność przydzielenia rodzinie asystenta rodziny, pracownik socjalny występuje do Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Otwocku z wnioskiem o jego przydzielenie.

11. Praca socjalna.

Podstawowym zadaniem pracownika socjalnego jest rozpoznawanie potrzeb osób i rodzin poprzez przeprowadzenie wywiadu środowiskowego, którego celem jest ustalenie sytuacji materialnej, rodzinnej, zdrowotnej oraz prowadzenie szeregu działań zmierzających do sytuacji, w której osoby te nie będą wymagały zewnętrznego wsparcia. Pracownik socjalny może zawierać z podopiecznym oraz jego rodziną kontrakt socjalny. Kontrakt socjalny jest „... pisemną umową zawartą z osobą

ubiegającą się o pomoc, określającą uprawnienia i zobowiązania stron umowy, w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny” (art. 6 pkt. 6 ustawy o pomocy społecznej). Wykonywanie pracy pracownika socjalnego wymaga profesjonalnego wykształcenia, przygotowania praktycznego oraz teoretycznego z zakresu wielu dziedzin min. pracy socjalnej, przeciwdziałania bezrobociu, znajomości przepisów prawa, umiejętności negocjowania oraz wsparcia psychologicznego podopiecznych. Zawód ten wymaga odporności psychicznej, umiejętności działania w sytuacjach trudnych, a nawet zagrażających zdrowiu i życiu. Osoby, do których pracownik dociera podczas wywiadów środowiskowych są często sfrustrowane, bezradne i rozgoryczone.

Pracownicy socjalni, aby dobrze wykonywać swoją pracę muszą nieustannie pogłębiać posiadaną wiedzę oraz kształcić w sobie szereg umiejętności tj. cierpliwość, wyrozumiałość oraz łatwość nawiązywania kontaktów z różnego rodzaju podopiecznymi.

W 2021 roku pracownicy socjalni podjęli działania mające na celu udzielenie wsparcia 74 rodzinom z dziećmi, gdzie występowała bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego.

Pracownicy socjalni w ramach swoich zadań dotyczących wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji udzielali pomocy poprzez :

- 1) Wzmacnianie roli i funkcji poprzez poradnictwo socjalne;
- 2) Wspieranie rodzin z dziećmi w pełnieniu ich funkcji opiekuńczo-wychowawczych;
- 3) Rozwijali umiejętności opiekuńczo-wychowawcze udzielając porad dotyczących np. prowadzenia gospodarstwa domowego, gospodarowania budżetem domowym;
- 4) Przeciwdziałali marginalizacji i degradacji społecznej, poprzez udzielanie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych z pomocy społecznej;
- 5) Podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych na rzecz rodziny;
- 6) Wsparcie psychologiczne poprzez kierowanie klientów do skorzystania z konsultacji psychologa w Ośrodku Pomocy Społecznej w Otwocku oraz do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Otwocku.

12. Wypracowanie zasad współpracy interdyscyplinarnej na rzecz wsparcia dziecka i rodziny.

Współpraca interdyscyplinarna na rzecz wspierania dziecka i rodziny odbywała się na dwóch płaszczyznach. W obrębie Ośrodka Pomocy Społecznej w Otwocku polegała ona na ścisłej współpracy asystentów rodziny z pracownikami socjalnymi oraz pracownikami pozostałych komórek organizacyjnych.

Asystenci i pracownicy socjalni, w ramach swoich obowiązków zawodowych podejmowali współpracę, również z przedstawicielami innych instytucji oraz urzędów, które realizują zadania na rzecz dziecka i rodziny, w tym z: Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Otwocku, Warszawskim Centrum Pomocy Rodzinie, Sądem Rejonowymi w Otwocku. Współpraca ta miała charakter konsultacji, wymiany informacji oraz wspólnie podejmowanych działań, zmierzających do poprawy sytuacji zarówno rodzin z dziećmi, jak i rodzin ubiegających się o przejęcie opieki nad swoimi dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej. Partnerami asystentów i pracowników socjalnych w ich działaniach byli m.in. kuratorzy sądowi, policjanci, pedagodzy, lekarze rodzinni oraz koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej i wychowawcy dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Ścisła współpraca Ośrodka Pomocy Społecznej w Otwocku z sądami, koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej oraz pracownikami placówek opiekuńczo-wychowawczych ma na celu umożliwienie powrotu jak największej liczby dzieci przebywających w pieczy zastępczej do rodziców biologicznych.

W jej ramach pracownicy socjalni i asystenci rodziny uczestniczyli w posiedzeniach zespołów do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej oraz w posiedzeniach zespołów do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Sporządzali informacje o funkcjonowaniu rodzin biologicznych dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej. Sporządzali sprawozdania do Sądów Rodzinnych o sytuacji rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w różnych formach pieczy zastępczej, w oparciu o postanowienia zobowiązujące Ośrodek Pomocy Społecznej w Otwocku do ich składania.

Działaniem na rzecz wspierania rodziny, będącym przykładem współpracy interdyscyplinarnej jest także współpraca pracowników socjalnych i asystentów rodziny z Zespołem Interdyscyplinarnym do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W/wym. pracownicy zwykle powoływani są przez wspomniany zespół do grup roboczych prowadzących działania wspierające rodziny dotknięte

przemocą.

13. Poradnictwo specjalistyczne.

W Ośrodku Pomocy Społecznej w Otwocku zatrudnionych jest dwóch psychologów.

Do ich zadań należy m.in. :

- udzielanie pomocy psychologicznej osobom doznającym przemocy, znajdującym się w sytuacji kryzysowej, poradnictwo rodzinne, indywidualne, grupowe, diagnoza psychologiczna, interdyscyplinarne opracowanie planu pomocy i wsparcia;
- praca ze sprawcami przemocy w rodzinie;
- udział w posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przemocy w Rodzinie;
- współpraca z członkami Zespołu Interdyscyplinarnego oraz pracownikami socjalnymi Ośrodka Pomocy Społecznej;
- współpraca z innymi służbami, instytucjami działającymi w zakresie przemocy;
- prowadzenie indywidualnych konsultacji na rzecz ujawniających problemy psychiczne klientów Ośrodka Pomocy Społecznej;
- koordynowanie programu specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- współpraca z pracownikami socjalnymi w sprawach dotyczących pracy z osobami znajdującymi się w szeroko rozumianym kryzysie psychicznym, w tym m.in. wspólne podejmowanie interwencji kryzysowych;
- świadczenie pomocy indywidualnej na rzecz osób starszych i ich rodzin;
- prowadzenie oddziaływań grupowych (aktywizujących, edukacyjnych, wspierających, rozwojowych, kulturalno-oświatowych) na rzecz osób starszych oraz ich rodzin, organizowanie spotkań lokalnej społeczności seniorów;
- prowadzenie działań m.in. na rzecz kształtowania pozytywnego wizerunku starości w społeczności;
- nadzór nad projektami skierowanymi do osób starszych i ich rodzin.

14. Współpraca z Fundacją Konstruktynego Rozwoju.

Asystenci Rodziny ściśle współpracują z Fundacją Konstruktynego Rozwoju, która znajduje się przy ul. Czaplickiego 7 w Otwocku. Fundacja ta zajmuje się m.in.: działaniami profilaktycznymi i terapeutycznymi dla rodzin, młodzieży i dorosłych. Prowadzi warsztaty umiejętności psychospołecznych i wychowawczych dla rodziców, warsztaty umiejętności psychospołecznych dla młodzieży, konsultacje i terapie uzależnień, porady prawne, terapie pedagogiczne, poradnictwo socjalne i pomoc w odrabianiu lekcji.

Asystenci rodziny kierują swoich podopiecznych do Fundacji, gdzie uzyskują profesjonalną pomoc w w/wym. zakresie. W trakcie trwania warsztatów dla rodziców, wolontariusze z Fundacji zapewniają opiekę nad dziećmi uczestników.

Ponadto Fundacja prowadzi regularne szkolenia dla pracowników placówek pomocowych i oświatowych. Szkolenia dotyczą pracy m.in.: z osobami doświadczającymi przemocy, stosującymi przemoc, rodzinami dysfunkcyjnymi, osobami dotkniętymi różnymi formami uzależnień. Asystenci rodziny uczestniczą w superwizjach oraz w organizowanych szkoleniach. Z uwagi na epidemię COVID-19 działalność Fundacji Konstruktynego Rozwoju była ograniczona.

15. Współfinansowanie pobytu dziecka w zastępczych formach opieki.

Placówki opiekuńczo-wychowawcze.

W 2021 roku poniesiono wydatki w kwocie 651.730,81zł na pokrycie kosztów pobytu dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych (tj. domy dla dzieci, zakłady opiekuńczo-lecznicze, interwencyjne ośrodki preadopcyjne). Według stanu na dzień 31.12.2021r. w placówkach opiekuńczo – wychowawczych przebywało 30 dzieci.

W 2021 roku poniesiono wydatki w kwocie 265.956,26zł na pokrycie kosztów pobytu dzieci w rodzinie zastępczej i dzieci przebywających w rodzinnym domu dziecka.

Według stanu na dzień 31.12.2021r. w rodzinach zastępczych i rodzinnym domu dziecka przebywało 53 dzieci.

Według stanu na dzień 31.12.2021r. miesięczny koszt pobytu dziecka w rodzinie zastępczej spokrewnionej wynosi 746,00zł miesięcznie. W przypadku niepełnosprawności dziecka przysługuje dodatkowo świadczenie w wysokości 227,00zł miesięcznie.

Koszt pobytu dziecka w rodzinie zastępczej niezawodowej wynosi 1 131,00zł miesięcznie. Gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka ponosi odpowiednio wydatki w wysokości :

- 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,;
- 50% w trzecim i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W 2021 roku poniesiono wydatki w kwocie łącznej 917.687,07 zł za dzieci przebywające we wszystkich formach pieczy zastępczej t.j.:

- rodziny zastępcze;
- rodzinne domy dziecka;
- placówki opiekuńczo-wychowawcze.

16. Wydatki związane z realizacją ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Nazwa (wyszczególnienie)	Plan na 01.01. 2021 r.	Plan na 31.12. 2021 r.	Wykonanie finansowe	Źródła finansowania		% realizacji	Szczegółowy opis
				Środki własne	Dofinansowanie w ramach Resortowy program wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej „Program Asystent rodziny na rok 2021”		
Rozdział 85510 – Placówki opiekuńczo-wychowawcze (Domy Dziecka i ZOI)							
Zakup usług przez jednostki samorządu terytorialnego od innych jednostek samorządu terytorialnego	444 435	669 435	638 851,72	638 851,72		95,43	Na dzień 31.12.2021 w placówkach opiekuńczo-wychowawczych przebywało 28 dzieci.
Rozdział 85509 – Działalność ośrodków preadopcyjnych							
Zakup usług przez jednostki samorządu terytorialnego od innych jednostek samorządu terytorialnego	0	15 000	12 879,09	12 879,09		85,86	Na dzień 31.12.2021 w Interwencyjnym Ośrodku Preadopcyjnym przebywa 2 dzieci.
Rozdział 85508 – Rodziny zastępcze i Rodzinne Domy Dziecka							
Zakup usług przez jednostki samorządu terytorialnego od innych jednostek samorządu terytorialnego	211 000	321 000	306 206,37	306 206,37		95,39	Na dzień 31.12.2021 w rodzinach zastępczych oraz Rodzinnych Domach Dziecka przebywa 53 dzieci.
Rozdział 85504 – Wspieranie rodziny							
Wydatki osobowe niezaliczane do wynagrodzeń	3 500	3 500	2 429,07	2 429,07		69,40	Wydatki przeznaczone na świadczenia na rzecz osób fizycznych (§3020) to wydatki na wypłatę ekwiwalentu za używanie prywatnej odzieży dla asystentów rodziny

Wynagrodzenia osobowe pracowników	189 452	197 920	197 919,84	189 919,84	8 000,00	100,00	Wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń pracowników do spraw Asysty Rodzinnej finansowana ze środków własnych gminy w wysokości zł oraz z dotacji celowej w ramach resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2021- Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej. Wydatki na ten cel finansowano §4010; 4040; 4110; 4120 i 4710 klasyfikacji budżetowej
Dodatkowe wynagrodzenie roczne	13 717	13 249	13 248,90	13 248,90		100,00	
Składki na ubezpieczenia społeczne	35 230	35 230	35 095,04	35 095,04		99,62	
Składki na Fundusz Pracy	4 978	4 978	4 941,46	4 941,46		99,27	
Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający	3 048	0	0,00	0,00		0,00	
Zakup materiałów i wyposażenia	1 000	1 080	1 080,00	1 080,00		100,00	Na wydatki te składają się wydatki na zakup materiałów biurowych.
Zakup usług zdrowotnych	300	220	220,00	220,00		100,00	Finansowanie na badania lekarskie asystentów rodzin
Zakup usług pozostałych	6 550	5 512	3 600,00	3 600,00		65,31	W ramach pozostałych usług finansowano przesyłki listowe.
Składka na PFRON	4 800	2 530	2 488,00	2 488,00		98,34	
Odpis na ZFSS	6 202	8 077	8 076,85	8 076,85		100,00	W pozycji tej ujęto wydatki ponoszone zgodnie z przepisami ustawy z 4 marca 1994 r. o Zakładowym Funduszu Świadczeń Socjalnych
Szkolenia pracowników nie będących członkami korpusu służby cywilnej	800	800	400,00	400,00		50,00	W pozycji tej ujęto wydatki poniesione na szkolenia asystentów rodziny.
Razem wydatki w rozdziale 85504	266 529	273 096	269 499,16	261 499,16	8 000,00	98,68	

Różnica (dot. punktu 15 i 16 sprawozdania) wynikająca z faktycznie poniesionych wydatków w

2021r. za pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych (t.j. domy dla dzieci, zakłady opiekuńczo lecznicze, interwencyjne ośrodki preadopcyjne) oraz w rodzinach zastępczych i w rodzinnym domu dziecka a rocznym kosztem utrzymania dzieci w pieczy zastępczej za 2021r. wynika z konieczności wyrównania opłat za pobyt w poprzednich latach (za pięćdziesiąt dzieci), o których organizator pieczy zastępczej tj. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Otwocku powiadomiło tutaj. Ośrodek Pomocy Społecznej dopiero w 2021r.

17. Podsumowanie

Analiza działań podejmowanych w 2021 roku na terenie Gminy Otwock w zakresie wspierania rodziny pozwala stwierdzić, że działania te są podejmowane w szerokim zakresie i umożliwiają rodzinom korzystanie z pomocy i wsparcia, zarówno w ramach poradnictwa jak i opieki nad dziećmi. Poradnictwo prowadzone jest w placówkach oświatowych oraz w Ośrodku Pomocy Społecznej. Aktywne działania w ramach pracy asystenta rodziny pozwalają na indywidualne podejście do problemów występujących w rodzinach.

Współpraca z asystentem rodziny zwiększa szansę rodziców, których dzieci są umieszczone w pieczy zastępczej, na odzyskanie prawa do opieki nad nimi. W związku z tym zasadne wydaje się objęcie asystą rodzinną większą niż w poprzednich latach liczbę takich rodzin, co również może skutkować potrzebą zwiększenia zatrudnienia asystentów rodziny.

W 2021r. z uwagi na ryzyko zakażenia wirusem SARS-CoV-2 praca Ośrodka Pomocy Społecznej była uregulowana zapisami ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych.

Znaczna część dotychczas podejmowanych działań wymaga kontynuowania, w związku z tym są one zawarte w Gminnym Programie Wspierania Rodziny na lata 2020-2022. Skuteczność ich realizacji będzie możliwa wyłącznie przy interdyscyplinarnej współpracy wszystkich otwockich instytucji oraz organizacji, które realizują zadania na rzecz dzieci i rodziny.

Dyrektor

Ośrodka Pomocy Społecznej w Otwocku

Janusz Stroiński

18

Uzasadnienie

Art. 179 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 447) zobowiązuje do corocznego składania radzie gminy sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

Wobec powyższego przedstawiam przedmiotowe sprawozdanie, które stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

PRZEWODNICZĄCA
RADY MIASTA OTWOCKA
Monika Joanna Kwiek
Monika Joanna Kwiek